

پرسشنامه تجدید نظر شده حل مسئله اجتماعی (SPSI-R)

هدف: اندازه گیری مهارت شما در حل مسئله اجتماعی و خرده مقیاس هاس آن (مقیاس جهت گیری مثبت به مسئله (PPO)، جهت گیری منفی به مسئله (NPO)، حل مسئله منطقی (RPS)، سبک تکانشی/ بی احتیاط، سبک اجتنابی)

ردیف	سوالات	به هیچ وجه	تا حدودی	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
1	زمانی که با مسئله ای مواجه می شوم، احساس ترس می کنم					
2	به راه حل های مختلف فکر می کنم					
3	زمانی که تصمیم های مهمی می گیرم، عصبی و نامطمئن هستم					
4	زمانی که اولین تلاشم با شکست مواجه شود، از کوشش برای حل مسائل دست نمی کشم					
5	اولین فکری که به نظرم می رسد را اجرا می کنم					
6	به اعتقاد من هر مسئله ای قابل حل است					
7	وضعیت را تحلیل می کنم و موانع را شناسایی می کنم					
8	اگر تلاش اولم برای حل مسئله با شکست مواجه شود، مایوس می شوم					
9	تا جایی که امکان دارد تلاش برای حل مسائل را به بعد موکول می کنم					

					برای ارزیابی دقیق نتایج کارم، وقت صرف نمی کنم	1 0
					برای اجتناب از مواجهه با مسائل، از مسیر خود منحرف می شوم	1 1
					یک مسئله سخت مرا آشفته می سازد	1 2
					به محض مواجهه با مسائل، دست به کار می شوم	1 3
					اولین ایده خوبی که به ذهنم خطور می کند، فکرم را به خود مشغول می کند	1 4
					از تفکر درباره مسائل اجتناب می کنم	1 5
					ارزیابی می کنم که بعد از تغییر شرایط، چه روحیه ای خواهم داشت	1 6
					حل مسائل را تا جایی به تعویق می اندازم که دیر نشود	1 7
					بیشتر وقتم را به اجتناب از حل مسائل می گذرانم	1 8
					زمانی را برای توجه به اظهار نظرهای موافقان یا مخالفان صرف نمی کنم	1 9
					ارزیابی می کنم که آیا تا به حال وضعیت بهتر شده است، یا نه	2 0
					نتایج هر انتخاب را سبک سنگین و مقایسه می کنم	2 1

					افسرده می شوم و خشکم می زند	2 2
					بدون تفکر با احساس درونی خود درگیر می شوم	2 3
					برای مقایسه انتخاب ها روش منظمی را به کار می برم	2 4
					هدف را در ذهنم نگه می دارم.	2 5

• معرفی پرسشنامه:

فرم کوتاه پرسشنامه تجدیدنظر شده حل مسئله اجتماعی (SPSI-R؛ دزوریلا و همکاران، 2002)، یک ابزار خود گزارشی از نوع لیکرت و دارای 25 سوال بوده و هدف آن اندازه گیری مهارت شما در حل مسئله اجتماعی می باشد و خرده مقیاس هاس آن (مقیاس جهت گیری مثبت به مسئله (PPO)، جهت گیری منفی به مسئله (NPO)، حل مسئله منطقی (RPS)، سبک تکانشی/ بی احتیاط، سبک اجتنابی) است. این مقیاس مبتنی بر کار قبلی مولفان است که پنج خرده مقیاس اصلی داشته و پنج بعد مختلف مدل حل مسئله اجتماعی دزوریلا و همکاران را اندازه گیری می کند.

• مولفه های پرسشنامه:

این مقیاس ها در جدول زیر ارائه شده است:

شماره سوالات	خرده مقیاس
14، 7، 5	مقیاس جهت گیری مثبت به مسئله (PPO)
13، 9، 4، 2	مقیاس جهت گیری منفی به مسئله (NPO)
20، 16، 8، 2، 25، 24، 21	مقیاس حل مسئله منطقی (RPS)
19، 15، 11، 6، 23	مقیاس سبک تکانشی/بی احتیاط
17، 12، 10، 1، 18	مقیاس سبک اجتنابی

• **نمره گذاری پرسشنامه:**

شیوه نمره گذاری این پرسشنامه در جدول زیر ارائه گردیده است:

امتیاز	1	2	3	4	5
	هیچ وجه	تأ	متوسط	زیاد	خیلی

دو مقیاس جهت گیری مثبت به مسئله (PPO) و حل مسئله منطقی (RPS) به عنوان خرده مقیاس حل مسئله سازنده، در نظر گرفته می شوند و به صورت مثبت نیز نمره گذاری می شوند. اما دیگر مقیاس

ها که شامل سبک تکانشی/ بی احتیاط(ICS)، سبک اجتنابی(AS) و جهت گیری منفی به مسئله(NPO) هستند، خرده مقیاس های حل مسئله ناکارآمد را تشکیل می دهند، که به صورت منفی(وارونه) نیز نمره گذاری می شوند. بنابراین بر اساس این ابزار توانایی حل مسئله اجتماعی «خوب» توسط نمرات بالا در PPO، RPS و نمرات پایین در NPO، ICS و AS مشخص می شود درحالیکه توانایی حل مسئله اجتماعی «ضعیف» توسط نمرات پایین در PPO و RPS و نمرات بالا در NPO، ICS و AS مشخص می شود.

• تحلیل (تفسیر) بر اساس میزان نمره پرسشنامه

بر اساس این روش از تحلیل شما نمره های به دست آمده را جمع کرده و سپس بر اساس جدول زیر قضاوت کنید. توجه داشته باشید

میزان امتیاز های زیر برای یک پرسشنامه است در صورتی که به

طور مثال شما 10 پرسشنامه داشته باشید باید امتیاز های زیر را

ضربدر 10 کنید

مثال: حد پایین نمرات پرسشنامه به طریق زیر بدست آمده است

تعداد سوالات پرسشنامه * 1 = حد پایین نمره

حد بالای نمرات

حد متوسط نمرات

حد پایین نمره

125	75	25
-----	----	----

امتیازات خود را از 25 عبارت فوق با یکدیگر جمع نمایید. حداقل امتیاز ممکن 25 و حداکثر 125 خواهد بود.

نمره بین 25 تا 50 : مهارت شما در حل مسئله اجتماعی، ضعیف است.

نمره بین 50 تا 75 : مهارت شما در حل مسئله اجتماعی، متوسط است.

نمره بالاتر از 75 : مهارت شما در حل مسئله اجتماعی، قوی است .

• روایی و پایایی:

پایایی آزمون مجدد برای این پرسشنامه بین 0/68 تا 0/91 و ضریب آلفای آن بین 0/69 تا 0/95. گزارش شده است (دزوریل و همکاران، 2000). روایی سازه این پرسشنامه نیز با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و همبستگی با دیگر مقیاس های حل مسئله و سازه های روانشناختی همپوش، تایید شده است (دزوریل و همکاران، 2000). در ایران مخبری، درتاج و دره کردی (1389)، ضریب آلفای 0/85 را برای پنج عامل سنجیده شده و ضریب پایایی بازآزمایی 0/88 را برای پرسشنامه حل مسئله اجتماعی کوتاه شده بدست آوردند. همچنین

در این تحقیق بررسی ساختار عاملی بیانگر وجود پنج عامل اشاره شده در بالا می باشد. همه تحلیل های روایی، SPSI را به عنوان یک مقیاس حل مسئله اجتماعی تایید کرده است(به نقل از عادل مخبری و همکاران، 1390).

• منبع:

مخبری، عادل، درتاج، فریبا، دره کردی، علی، (1390)، بررسی شاخص های روانسنجی و هنجاریابی پرسشنامه توانایی حل مسئله اجتماعی، فصلنامه اندازه گیری تربیتی شماره 4، سال اول، زمستان 89

- *D'Zurilla, T. J., Nezu, A. M., & Maydeu-Olivares, A. (2002). Manual for the social problem solving inventory-revised(pp.211-244). Nourth Tonawanda, TY: Multi-Health Systems.*
- *D'Zurilla, T. J., Nezu, A. M., & Maydeu-Olivares, A. (2002). Manual for the social problem solving inventory-revised(pp.211-244). Nourth Tonawanda, TY: Multi-Health Systems.*